

Patří EET na stůl Ústavního soudu?

15.01.2018 - Lidové noviny

Autor: Jan Macháček, Strana: 12

Štítky: Daniel Münich, CERGE

Soubory (scany): [1.pdf](#)

Obsah z přepisu příspěvku

Komentátor Lidových novin Jan Macháček se každý týden ptá českých ekonomů, pedagogů a analytiků, co soudí o aktuálních a žhavých tématech ze světa ekonomiky a financí.

Nedávné rozhodnutí Ústavního soudu týkající se elektronické evidence tržeb, především pak disentní stanovisko pěti jeho členů k verdiktu, vybízí k zamyšlení. Přísluší vůbec ústavním soudcům filozofovat nad tím, zda je daňová disciplína „nejvyšší hodnotou“ nebo jestli je podnikání obecně příliš náročné. Skoro to vypadá, že soudci pohlížejí na zaměstnance jako na „podlidi“, kteří to mají v životě snadné a jednoduché. A jak to souvisí s ústavou?

Potíž lze spatřovat i v rozhodnutí, že při placení kartou se nemusí vystavovat účtenka. Jak může o takové věci rozhodovat ústavní soud? Kamkoli dnes člověk po Evropě vyjede, při placení kartou přece účtenku dostává.

Jak hodnotíte disentní stanovisko Ústavního soudu k EET?

Autor je předseda správní rady Institutu pro politiku a společnost

Daniel Münich: Dopady regulace mají řešit ministerstva

Disentní stanovisko pěti soudců k rozhodnutí o EET je relevantní a řeší důležité otázky. Problém tkví v tom, že tyto záležitosti by se měly řešit jinde. Hodnocením dopadů regulace, potažmo stovek návrhů změn zákonů a vyhlášek se mají zabývat pod dohledem Úřadu vlády a parlamentu příslušná ministerstva.

Hodnocení dopadů patří k důležitým zásadám dobrého a efektivního vládnutí. Dokonce na to existuje oficiálně schválený proces nazývaný hodnocení dopadů regulace. Ve světě je dobře znám jako RIA. Tento proces požaduje kroky pro dobrého hospodáře normální: analýzu podstaty a rozsahu problému, návrh variant řešení, vyhodnocení dopadů variant na dotčené subjekty s využitím průběžných konzultací s nimi, výběr optimální z variant, ověření funkčnosti navrženého řešení. Rok či dva po zavedení zákona by mělo následovat *ex post* vyhodnocení reálných dopadů a ověření, nakolik byl původní problém skutečně vyřešen.

Tohle se ale v případě EET přeskočilo a šlo se rovnou zhurta (a dost bezohledně) na věc. Vládnutí v Česku kulhá a je to i tím, že se pravidla RIA ve velkém švejkují. A mnohdy, jako v případě zavádění elektronické evidence tržeb, se ani nešvejkují, ale vláda si rovnou schválí výjimku z pravidel a žádné zhodnocení dopadů navrhovaného zákona nedělá. EET je jen kapka v moři dalších podobných regulací, jejichž dopady nikdo moc neřešil. Přicházely s nimi české vlády bez ohledu na jejich politické založení.

Když se někdo bije v prsa, že bude konečně v zemi vládnout pořádně, že bude snižovat byrokracii a podobně, měl by dát procesu RIA konečně patřičnou váhu, roli a prostor a začít ho brát vážně.

DANIEL MÜNICH

CERGE-EI

Dominik Stroukal: Žádné stroje na verdikty bez názoru

Soudci se postavili za dlouhodobě pošťuchovanou, leckdy až šikanovanou skupinu lidí, bez nichž by svět, jak ho známe, byl o poznání chudší. A to je dobře.

V ideálním světě by byli ústavní soudci pouhé stroje na rozsudky bez názoru. Anebo by nebyli potřeba vůbec. Dokud je ale máme a žijeme ve světě politickém, jsou jednoduše politiky, byť s odlišnými právy a povinnostmi. Když si to přiznáme, potom jediné, o čem se můžeme hádat, je obsah jejich sdělení. A ten my klasičtí liberálové považujeme za zdařilý. Byli bychom rádi, kdyby Ústavní soud nemusel existovat, případně se nemusel vyjadřovat k věcem, jako je EET. Když už ho ale máme, tak je dobře, že jsou v něm lidé, kteří se nebojí navzdory všeobecnému mínění hájit člověka proti státu.

DOMINIK STROUKAL

Liberální institut

Edvard Outrata: Raději konzervativnější soud

Disentující soudci zřejmě vidí v EET potenciální znevýhodnění (diskriminaci) jisté společenské třídy (malých podnikatelů), a tak v jejich očích vzniká konflikt dvou ústavou chráněných principů, tedy něco jako právo vlády řádně vybírat daně a právo občanů podnikat. Dospívají k závěru, že druhý princip je důležitější než první.

Při řešení konfliktu ústavních principů musí ústavní soudci dbát na vývoj společenského konsenzu, který nakonec rozhoduje o tom, který princip je v dané věci nadřazen druhému. Musí tedy volit mezi přístupem konzervativním (zachovávat tradici) a aktivistickým (respektovat změnu v názorech společnosti na věc).

V naší zemi budu raději, když bude Ústavní soud spíše konzervativní, protože máme ještě stále příliš neustálenou politickou situaci a potřebujeme, aby se Ústavní soud soustředil často na skutečnou ochranu ústavy, nikoli aby měnil její interpretaci.

EDVARD OUTRATA

státní úředník ve výslužbě

Debata je redakčně krácena. Celé texty najdete na adrese www.ceskapozice.lidovky.cz

Z dalších odpovědí...

Důležitý je výrok soudu, že elektronická evidence tržeb sleduje legitimní cíl, a to je účinný výběr daní a narovnání podnikatelského prostředí. Toto stanovisko tak koresponduje s cílem, se kterým bývalá vládní koalice zákon schvalovala, a soud jeho legitimitu potvrdil.

Ať už je ale verdikt Ústavního soudu jako celku jakýkoliv, neměli bychom nad ním příliš dlouho lavírovat, ale spíše ho vzít jako bernou minci. V nikoli tak vzdálené minulosti nám totiž jeden nejmenovaný státní představitel ukázal, jak se dá ústava ohýbat k vlastnímu politickému prospěchu, a proto by nám mělo záležet na tom, aby se orgány státní správy rozhodnutím soudu řídily. Jinak je nám náš právní stát k ničemu.

MICHAL PÍCL

Podnikohospodářská fakulta VŠE; ředitel Odboru analýz a informací

Úřad vlády ČR.

Z nejobecnějšího hlediska si zde dovolím zařadit soudcovské aktivisty do pelotonu pseudostátních institucí, jejichž nezávislost na „politice“ spočívá v tom, že odmítají nést politickou odpovědnost za politické důsledky svých rozhodnutí a činů.

DUŠAN TRÍSKA

